

УДК 355.232/356.13:371.31

Балендр Андрій Васильович

кандидат педагогічних наук,

доцент, доцент кафедри англійської мови факультету іноземних мов і гуманітарних дисциплін

Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького,

м. Хмельницький, Україна

ORCID ID 0000-0003-4610-2830

drbalen@i.ua

СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ НАВЧАННЯ ПРИКОРДОННИКІВ ЗА ГАЛУЗЕВОЮ РАМКОЮ КВАЛІФІКАЦІЙ НА ОСНОВІ ПЛАТФОРМИ VIRTUAL AULA

Анотація. У статті розкрито особливості побудови курсу дистанційного навчання з розробки навчальних курсів прикордонного спрямування за Галузевою рамкою кваліфікацій (ГРК) для підготовки прикордонників країн Європейського Союзу (ЄС) Агенції FRONTEX (Європейської організації з прикордонної і берегової охорони). Охарактеризовано віртуальну інформаційно-навчальну платформу Virtual Aula, на основі якої побудовано даний навчальний курс. Висвітлені особливості даної навчальної платформи, навчальні курси, які організовує Агенція FRONTEX. Особливу увагу приділено розробці структури і змісту навчального курсу «Методика навчання розробці курсів прикордонного спрямування за ГРК». Проведений аналіз досвіду розробки даного навчального курсу дозволив дійти висновку про необхідність участі в ньому персоналу прикордонного відомства України з метою забезпечення модернізації системи професійної підготовки українських прикордонників.

Ключові слова: віртуальна інформаційно-навчальна платформа; дистанційне навчання, підготовка прикордонників; країни ЄС; галузева рамка кваліфікацій.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Нині, як в Україні, так і в країнах Європейського Союзу (ЄС) спостерігається активізація розвитку форм і способів охорони державного кордону, упровадження інформаційних технологій (ІТ) в основні ланки управління, що вказує на необхідність удосконалення системи підготовки персоналу прикордонних відомств. Тому Агенцією FRONTEX (Європейська організація прикордонної та берегової охорони) було звернуто особливу увагу на посилення й гармонізацію системи професійної підготовки прикордонників країн ЄС, а саме розробку й упровадження спільних інструментів підготовки персоналу, таких як: Галузева рамка кваліфікацій (ГРК) для підготовки прикордонників країн ЄС, Уніфікована програма підготовки (УПП, англ. CCC – Common Core Curriculum) та віртуальна інформаційно-навчальна платформа Virtual Aula.

Нові підходи у навчанні й підготовці, засновані на вимогах Болонського та Копенгагенського процесів [1], визначають головне соціальне завдання навчання, яке полягає не тільки в тому, щоб дати освіту, але й у тому, щоб навчити майбутнього фахівця самостійно здобувати і постійно поглиблювати знання, формувати у нього стійку пізнавальну мотивацію й уміння швидко орієнтуватися у стрімкому потоці наукової інформації. Необхідним також є оновлення змісту освіти, підвищення ролі фундаментальних сучасних знань і вмій міждисциплінарного характеру, збільшення ступеня інтегрованості дисциплін циклів загальної і професійної підготовки, а особливо використання новітніх інформаційних технологій у навчанні [2].

Нині достатньо широко в різних організаціях безпекового сектору запроваджуються курси дистанційного навчання (ДН). З огляду на зміни в освіті необхідно враховувати ГРК в розробці дистанційних навчальних курсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як показав аналіз літературних джерел, проблема вдосконалення професійної підготовки прикордонників була предметом уваги багатьох представників військової й педагогічної науки, таких як: І. Грязнов, О. Богданюк, Л. Романишина. Наукові дослідження IT розкрито у працях вітчизняних дослідників: І. Блощинського, В. Бикова, В. Кухаренка, Н. Сиротенко та ін. Дослідженнями професійної підготовки фахівців з охорони кордонів зарубіжних країн займалися Н. Ринденко, О. Кіреєв. Питання розробки й упровадження національних і галузевих рамок кваліфікацій вивчали й закордонні дослідники: Ж. Таланова, С. Шитікова, Л. Філіпова. Проте, наші розвідки засвідчили, що наразі ґрунтовного аналізу з питань розробки дистанційного навчального курсу за ГРК для підготовки прикордонників, практично не існує.

З огляду на це, **метою** статті є висвітлення змісту, структури та етапів розробки навчального курсу «Методика навчання розробці курсів прикордонного спрямування за ГРК» на основі віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula з метою подальшого впровадження набутого досвіду в систему професійної підготовки персоналу ДПСУ.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розглядаючи варіанти визначення терміну «рамки кваліфікацій» і їх основні типи, слід зазначити, що «Під кваліфікаційною рамкою розуміють інструмент для розробки і класифікації кваліфікацій відповідно до визначених критеріїв рівнів навчання, якого досягнув студент. Усі кваліфікаційні рамки встановлюють основу для підвищення якості, прозорості, зв'язаності і суспільного або ринкового визнання кваліфікацій в межах держави або на міжнародній арені» [3].

З метою узгодження кваліфікацій різних країн у 2008 році Європейський парламент прийняв Європейську рамку кваліфікацій для навчання протягом усього життя (ЄРК, англ. the European Qualifications Framework for Lifelong Learning) [4]. Ця рамка була розроблена для встановлення загального розуміння стандартів освіти і підготовки в різних країнах і галузях Європи з метою порівняння й узгодження цих стандартів, тобто ЄРК – це мета-рамка, що слугує засобом перекладу між Національними Рамками Кваліфікацій (НРК) в ЄС. У свою чергу, НРК в Україні була затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». Вона містить опис десяти кваліфікаційних рівнів (від 0 до 9), які охоплюють усі рівні вітчизняної системи освіти [5].

Європейська і Національна рамки кваліфікацій дуже загальні, тому їх конкретизація повинна відбутися в предметних галузях: на галузевому рівні з урахуванням міжнародного контексту і в галузевих рамках кваліфікацій, освітніх та професійних стандартах. У зв'язку з цим, виникла необхідність у запровадженні ГРК для підготовки прикордонників країн ЄС [6], як інструменту для визначення і класифікації кваліфікацій, ця рамка поєднує і порівнює кваліфікації, використовуючи ієрархію рівнів результатів навчання, і визначається потребою гармонізації та вимірюваності підготовки прикордонників незалежно від характерних особливостей національних прикордонних відомств або систем підготовки і освіти [7].

3. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для реалізації поставлених завдань було використано такий комплекс методів дослідження: аналіз й узагальнення психолого-педагогічної літератури, нормативних та інтернет-джерел – для уточнення змісту базових понять проблеми дослідження; синтез та абстрагування – для розробки дистанційних курсів за професійним спрямуванням і обґрунтування можливостей використання віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula у професійній підготовці українських прикордонників, формулювання і систематизації висновків, визначення шляхів подальших досліджень проблеми.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

4.1. Історія створення, структура і призначення віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula

Сучасна професійна підготовка прикордонників постає перед нагальною проблемою створення спеціалізованих освітніх ресурсів, навчальних платформ для підвищення рівня кваліфікації особового складу. Одним з наймасштабніших серед країн ЄС проєктів є розробка відділом підготовки персоналу Агенції FRONTEX спільної віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula (рис. 1). Наразі до управління цією платформою залучені 72 адміністратори з 35 країн [8].

Рис. 1. Головна сторінка віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula Агенції FRONTEX

Метою створення даної платформи є гармонізація системи підготовки прикордонників країн ЄС, поширення передового досвіду окремих країн, що має слугувати комунікаційним центром для спеціалістів різного гатунку, а також – надавати можливість персоналу різних відомств країн ЄС і третіх країн брати участь в тренінгах, навчальних дистанційних курсах, вебінарах, розроблених передовими фахівцями прикордонних відомств країн ЄС.

Платформа Virtual Aula почала функціонувати у лютому 2010 року і спочатку використовувалась як платформа для обміну організаційною інформацією у питаннях професійної підготовки. Вона була побудована на ідеї проекту "День європейської прикордонної підготовки", який започаткував відділ професійної підготовки FRONTEX на початку 2006 року.

У грудні 2011 року була випущена друга версія Virtual Aula, яка містила інформацію про діяльність відділу професійної підготовки FRONTEX. Усі проекти і заходи FRONTEX були розміщені онлайн і адміністратори здійснювали постійний моніторинг інформації, щоб надавати партнерам інформацію в режимі реального часу. Надалі, у червні 2013 року було запроваджено реєстрацію онлайн-зустрічей. Відділ підготовки FRONTEX почав здійснювати свою діяльність через Virtual Aula, за допомогою національних контактних центрів FRONTEX і національних координаторів професійної підготовки. Після цього, у лютому 2014 року Virtual Aula було оновлено до версії v.3, яка запропонувала модернізовані інструменти для спілкування в порталі, співпрацю в розробці інформаційних модулів, можливість для користувачів інших правоохоронних органів отримати доступ до порталу, надання спеціальних прав для різних користувачів, удосконаленого інтерфейсу та додаткових функцій.

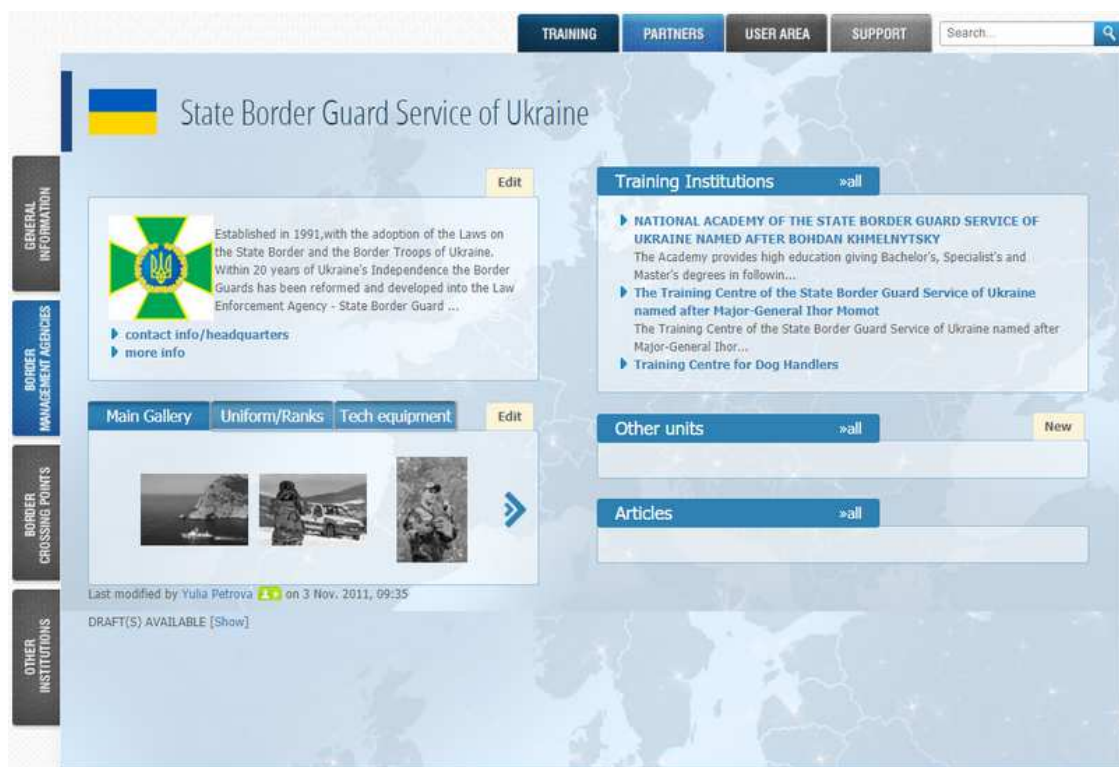

Рис. 2. Сторінка ДПСУ у віртуальній інформаційно-навчальній платформі Virtual Aula

Партнерами проекту виступають правоохоронні органи, у сферу відповідальності яких входить управління кордонами. Вони визначаються щорічно під час конференції національних адміністраторів веб-навчальної платформи Virtual Aula. У даний час на платформі представлено 28 країн-членів ЄС, 31 Асоційована країна Шенгенського

договору і 10 країн, з якими підписані робочі угоди. Національними модулями управляють адміністратори відповідних прикордонних відомств. Однією з країн-партнерів FRONTEX, з якою підписано робочу угоду, є Україна та її прикордонне відомство ДПСУ (рис. 2).

Користувачами віртуальної інформаційно-навчальної платформи наразі є: співробітники відділу професійної підготовки FRONTEX, експерти із зовнішньої підготовки FRONTEX, учасники від країн ЄС або країн, що не є членами ЄС, але зареєстровані для підготовки у FRONTEX, керівники зустрічей у відомчих навчальних закладах, національні координатори підготовки, національні тренери/викладачі/інструктори, задіяні у професійній підготовці прикордонників, інші співробітники FRONTEX і члени правоохоронних органів або установ ЄС, зацікавлені в отриманні доступу до інформації, пов'язаної з підготовкою персоналу прикордонних відомств.

Розглядаючи можливості навчальної платформи, варто зазначити, що вона містить окремі модулі: модуль підготовка, модуль партнери, модуль користувача, модуль підтримка, модуль діяльність (у трьох частинах: яка саме закінчилась, яка наразі триває і яка буде проводитись незабаром) модуль проекти та модуль курси.

З головного меню авторизовані користувачі мають можливість отримати детальну інформацію про європейські держави, а саме: геополітичні дані про країну; її правоохоронні відомства, які відповідають за охорону кордону; навчальні заклади, де здійснюється підготовка прикордонників; пункти пропуску через державний кордон. На головній сторінці нещодавно оновленої платформи також розміщено інформацію про навчальні програми для прикордонників, що проводяться організацією FRONTEX. Користувачі також мають змогу розміщувати статті й отримувати зворотний зв'язок у формі відповідних коментарів від інших користувачів з метою обговорення таких статей. Додатково передбачено можливість проведення інтерактивних дискусій з питань, що належать до правоохоронної тематики [8].

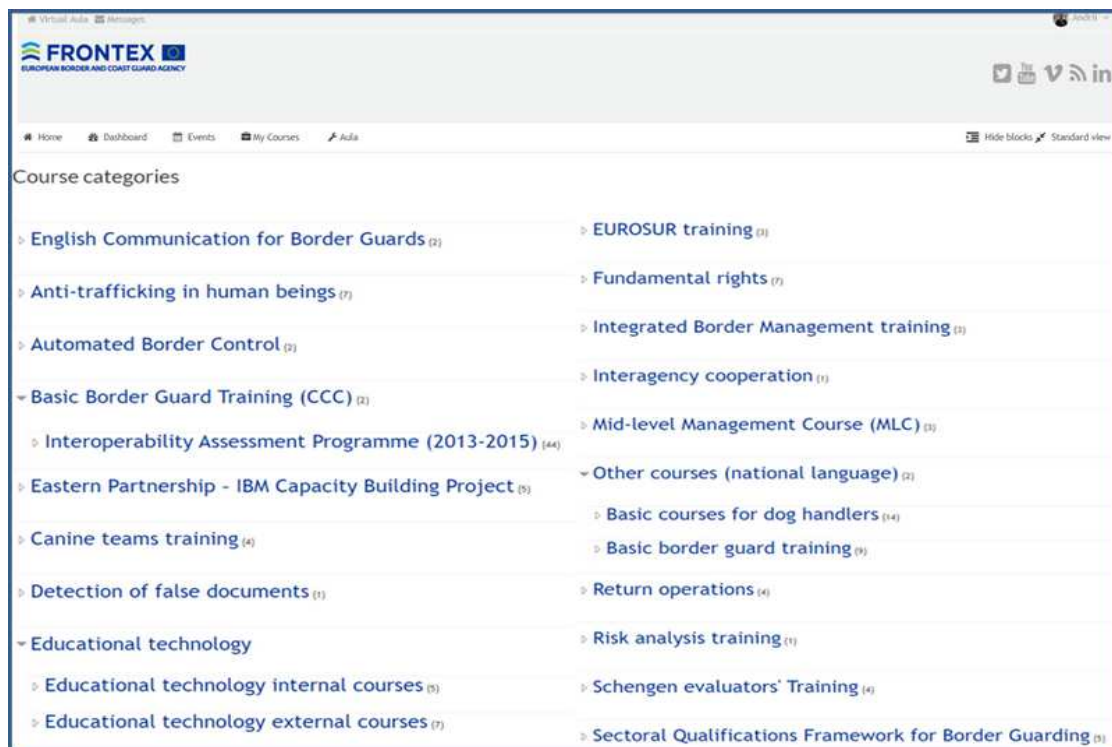

Рис. 3. Курси дистанційного (змішаного) навчання віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula Агенції FRONTEX

З Virtual Aula користувач може перейти на інтегровану платформу дистанційного навчання Moodle, до якої включено такі дистанційні курси: спілкування англійською для прикордонників; боротьба з торгівлею людьми; автоматизований прикордонний контроль; базова прикордонна підготовка; програма оцінки сумісності; східне партнерство – інтегроване управління кордонами; кінологічна підготовка; виявлення підроблених документів; освітні технології у підготовці прикордонників; підготовка команд прикордонної і берегової охорони; програма підготовки фахівців з морської охорони; європейська спільна магістерська програма стратегічного прикордонного менеджменту; програма підготовки у сфері фундаментальних прав людини; інтегроване управління кордонами; міжвідомче співробітництво; управлінський курс для керівників підрозділів; операції з повернення; аналіз ризиків; підготовка фахівців з оцінки вимог шенгенського законодавства; галузева рамка кваліфікацій [9] (рис. 3).

Серед низки висвітлених курсів особливе місце займає курс «Освітні технології у підготовці прикордонників». У рамках співпраці ДПСУ з Агенцією FRONTEX з 1 березня по 31 червня 2017 року автор взяв участь у даному дистанційному навчальному курсі на базі віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula та, спираючись на отриманий досвід, розробив авторський курс «Методика навчання розробці курсів прикордонного спрямування за ГРК» на основі платформи Virtual Aula за дистанційною формою навчання. Курс було розроблено для прикордонників як країн ЄС, так і України англійською мовою, у зв'язку з тим, що англійська є мовою європейської Агенції FRONTEX. Однією з вимог до кандидатів для участі у цьому курсі було володіння англійською мовою не нижче рівня B2, відповідно до вимог CEFR (англ. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment – Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання) [10].

4.2 Зміст, структура та етапи проходження навчального курсу «Методика навчання розробці курсів прикордонного спрямування за ГРК» на основі віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula

Метою курсу, перш за все, було стимулювати учасників впроваджувати принципи Болонського і Копенгагенського процесів під час розробки навчальних курсів з використанням ГРК і використовувати профілі професійної компетентності та результати навчання ГРК визначені прикордонними відомствами країн ЄС під егідою Агенції FRONTEX.

Цільовою аудиторією даного курсу є фахівці у сфері охорони кордонів, задіяні у створенні навчальних курсів, програм підготовки, розробці й оновленні Уніфікованої програми підготовки прикордонників країн ЄС (оновлюється кожні 5 років), а також – викладачі й інструктори прикордонної сфери.

На сторінці розміщеного у Virtual Aula навчального курсу учасник, перш за все, може побачити вкладку з PDF документом «Інструкція для учасника курсу», де викладена інформація стосовно умов навчання і строків виконання завдань.

За допомогою вкладки «Форум» учасники можуть спілкуватись з іншими учасниками курсу і викладачами. Також є вкладка «Глосарій термінів», де учасники можуть знайти дефініції професійних термінів, які їх цікавлять.

Тематику навчального курсу «Методика навчання розробці курсів прикордонного спрямування за ГРК» на основі віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula поділено за тижнями:

- 1 тиждень «Болонський і Копенгагенський процеси»;
- 2 тиждень «ЄРК, НРК, ГРК»;

3 тиждень «ГРК для підготовки прикордонників країн ЄС»;

4 тиждень «Методика навчання розробки курсів прикордонного спрямування за ГРК»;

5-8 тиждень «Виконання індивідуального завдання з розробки курсу прикордонного спрямування за ГРК для свого прикордонного відомства на основі платформи Virtual Aula».

Навчальний курс, з метою впровадження самостійного і досвідного навчання, поділено на три етапи.

Етап 1. Самостійне навчання (перший і другий тижні). У цей час учасники оволодівають теоретичними знаннями про предмет навчання, вони повинні зареєструватись у Virtual Aula й отримати доступ до пакета з навчальним матеріалом, а саме: принципи Болонського і Копенгагенського процесів, використання рамок кваліфікацій у підготовці прикордонників. Спілкування з викладачами та іншими учасниками курсу відбувається за допомогою програми відео-конференцій WebEx та спеціально створеного форуму у Virtual Aula. Учасники повинні активно брати участь в обговореннях, звертатись за роз'ясненнями до викладачів або інших учасників, підтримувати зворотний зв'язок (рис. 4).

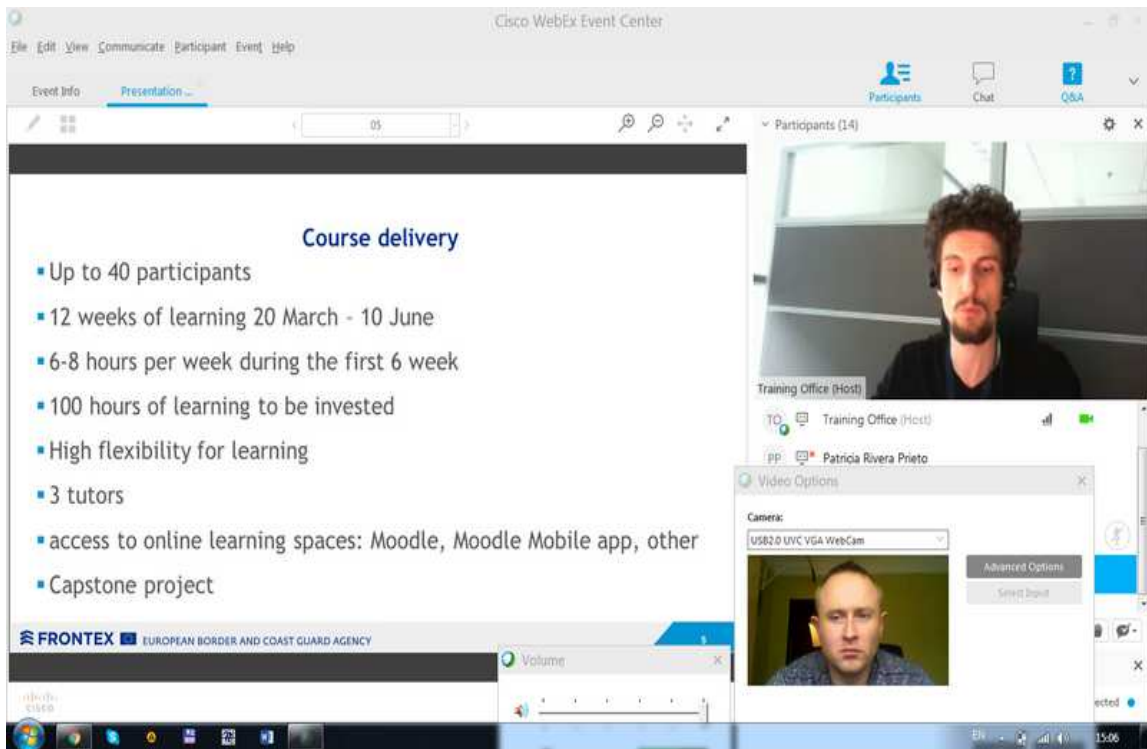

Рис. 4. Проведення онлайн зустрічі з учасниками курсу з використанням програми відео-конференцій WebEx

Етап 2. Практичне навчання (третій тиждень). Протягом цього тижня учасники вчаться практично розробляти курси прикордонного спрямування, для цього вони у групах виконують практичні завдання з визначення результатів навчання на основі запропонованих шаблонів. Перевірка відбувається у формативний спосіб – кожна група перевіряє роботу іншої групи, із забезпеченням зворотного зв'язку. Тьютори, закріплені за кожною групою, після цього перевіряють роботу у сумативний спосіб (з виставленням оцінок) (рис. 5).

Таблиці перехресних посилань

SECTORAL QUALIFICATIONS FRAMEWORK

Виберіть результат навчання з ГРК та відкоригуйте його

Демонструвати ефективні комунікативні навички і способи дій, застосовуючи їх чітко, логічно, конкретно та ретельно, під час виконання будь-яких прикордонних функцій, у письмовій або усній формі

Демонструвати ефективні комунікативні навички і способи дій, застосовуючи їх чітко, логічно, конкретно та ретельно, під час проведення співбесід з особами, що перетинають кордон на першій лінії контролю, з повагою ставлячись до людської гідності і не допускаючи проявів дискримінації

SECTORAL QUALIFICATIONS FRAMEWORK	1	2	3	4	5
GENERIC BORDER GUARDING					
Knowledge					
Advanced knowledge and understanding of a critical understanding of a broad range of national, EU and international legislation, policies and procedures	x	x	x	x	x
Skills					
Ability to:					
Employ advanced communication skills	x				x
Manage complex and sensitive situations	x	x			x
Model, monitor and encourage the application of European standards in all					

Рис. 5. Визначення результатів навчання курсів прикордонного спрямування за ГРК

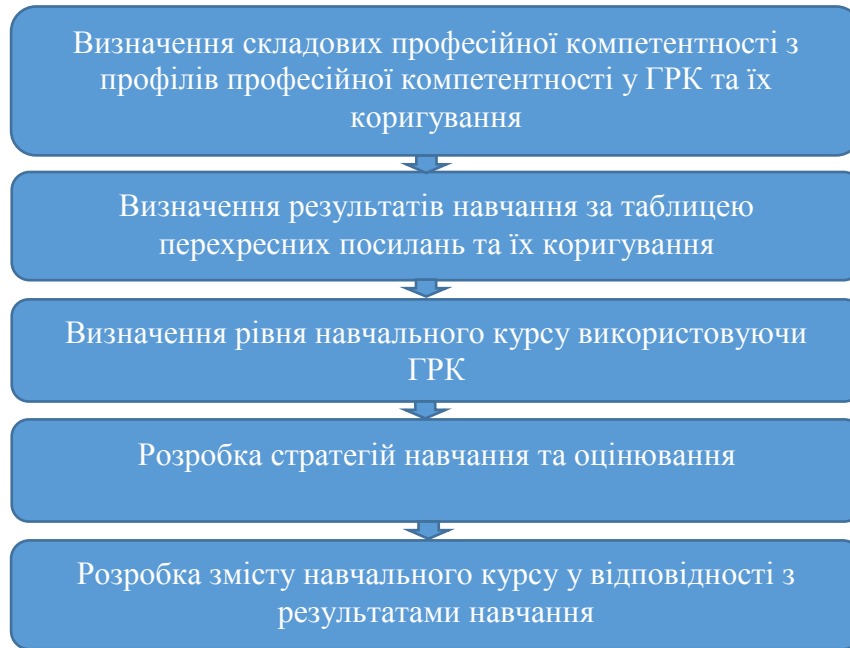
Етап 3. Досвідне навчання (останні 4 тижні) передбачає самостійне визначення учасниками результатів навчання для відповідних навчальних курсів національних прикордонних відомств, використовуючи ГРК для підготовки прикордонників країн ЄС. Учасники працюють індивідуально, але мають можливість зв'язатись з викладачами та іншими учасниками через форум. Передбачено перевірку чорнового варіанту роботи перед її кінцевою здачею.

4.3 Алгоритм розробки навчального курсу «Методика навчання розробці курсів прикордонного спрямування за ГРК» на основі віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula

Необхідно зазначити, що під час розробки цього навчального курсу до уваги, перш за все, було взято принципи Болонського та Копенгагенського процесів та ГРК, яка, відповідно, узгоджена з ЄРК. Розроблена агенцією FRONTEx ГРК повинна узгоджувати національні кваліфікації, забезпечувати читабельність кваліфікацій і сумісність програм прикордонної підготовки. Ця кваліфікаційна рамка має також сприяти мобільності й обміну фахівцями прикордонних відомств. ГРК для підготовки прикордонників ЄС складається з декількох окремих документів: сама ГРК (ГРК за професійними й освітніми (академічними) ознаками; профілі професійної компетентності; таблиці перехресних посилань та довідник з інтеграції фундаментальних прав у підготовку прикордонників [4].

Під час роботи над курсом «Методика навчання розробці курсів прикордонного спрямування за ГРК» на основі віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula, згідно запропонованому FRONTEx алгоритму, автор спочатку ознайомився з профілями професійної компетентності відповідного документа ГРК, визначив складові професійної компетентності, визначив кваліфікаційний рівень навчального курсу, та за допомогою таблиці перехресних посилань здійснив коригування результатів навчання відповідно до тематики курсу (рис. 6.).

Рис. 6. Алгоритм розробки навчального курсу за ГРК

Також було складено стратегії навчання й оцінювання та зміст самого курсу (програма підготовки). Ще на початку навчання учасники, у відповідній вкладці на сторінці курсу, мають змогу ознайомитись з вимогами до оцінювання їх успішності за розробленими оцінювальними рубриками (англ. Marking Rubrics). Оцінювання повинно бути як сумативним, так і формативним (англ. Summative and Formative; тобто, оцінювання з виставленням оцінок та іншими способами, для надання процесу оцінювання навчального характеру). Під час формативного оцінювання здійснюється оцінка індивідуального вкладу учасників у групові види робіт, їх комунікативні навички, активність, володіння навчальним матеріалом, співпраця. Сумативне оцінювання проводиться у вигляді екзамена, на якому перевіряються практичні дії учасників та оволодіння ними визначеними результатами навчання під час виконання курсового проекту.

Після виконання учасниками курсового проекту, вони заповнюють форми зворотного зв'язку з інформацією про навчальний курс, який вони пройшли та про кожного з викладачів, які з ними працювали. Отримання диплому і додатку до нього проводиться за умови виконання всіх перерахованих умов. Диплом про закінчення курсу розміщується на сторінці користувача у Virtual Aula. Диплом потрібно самостійно роздрукувати, його валідність підтверджується наявним QR-кодом.

Документ про закінчення курсів прикордонного спрямування Агенції FRONTEX складається із самого диплома і додатка до диплому за стандартом Europass (рис. 7).

Отже, розроблений навчальний курс за дистанційною формою навчання на базі віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula є прикладом сучасного, інноваційного освітнього продукту, який повністю відповідає вимогам Болонського та Копенгагенського процесів, є студенто-центрованим, та сприяє гармонізації процесу підготовки персоналу прикордонних відомств у Європі, а також апроксимації рівня підготовки прикордонників України до стандартів країн ЄС.

 Europass certificate supplement (*) 	
1. Title of the certificate	
Introduction to Educational Technology - Certificate of achievement no. XXXXXXXX	
2. Holder name	
XXXXXX	
3. Job competences	
<p>The holder of this certificate, Has a knowledge or understanding of:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A limited range of learning information systems and applications together with procedures such as digital content authoring, form filling and databases • A critical understanding of a broad range of distance learning and educational technology course development and delivery practices <p>Is able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continuously engage in personal and professional development in respect to distance learning and digital education • Develop innovative digital learning experiences and new training practices that inform training strategies • Implement and review training and development strategies in respect to distance and digital education • Identify and address training needs for self, individuals and groups • Model, monitor and encourage the application of ethical and professional standards in distance learning and educational technology training <p>Takes responsibility for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ensuring that organizational values in terms of fundamental rights and respect for learning communities are promoted and upheld in distance learning and digital education contexts • Recognising and engaging in distance learning and digital education self-development opportunities • Developing and implementing rules that foster online learning communities 	

Рис. 7. Диплом про закінчення курсу встановленого зразка з додатком стандарту Europass

5. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Досвід розробки навчального курсу за ГРК для підготовки прикордонників країн Європейського Союзу надає можливість викладачам і фахівцям у сфері прикордонної підготовки й освіти розробляти навчальні курси прикордонного спрямування відповідно до вимог сьогодення, визначених під час Болонського та Копенгагенського процесів.

2. Особливу увагу приділено висвітленню історії створення, структури і призначення віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula, її структури і можливостей. Головне призначення цієї платформи, розробленої у 2010 році Агенцією FRONTEX, – гармонізація системи підготовки прикордонників країн ЄС, поширення передового досвіду окремих країн, вона також має слугувати комунікаційним центром для спеціалістів різного гатунку, і надавати можливість персоналу різних відомств країн ЄС та третіх країн брати участь в тренінгах, навчальних дистанційних курсах, вебінарах прикордонних відомств європейських країн. Структурно Virtual Aula складається з окремих модулів: модуль підготовка, модуль партнери, модуль користувача, модуль підтримка, модуль діяльність, модуль проекти та модуль курси.

3. Охарактеризовано зміст, структуру та етапи проходження дистанційного курсу з розробки курсів прикордонного спрямування за ГРК для прикордонних відомств країн ЄС. Тематику розглянутого навчального курсу поділено за тижнями навчання: 1 тиждень «Болонський і Копенгагенський процеси»; 2 тиждень «ЄРК, НРК, ГРК»; 3 тиждень «ГРК для підготовки прикордонників країн ЄС»; 4 тиждень «Методика навчання розробці курсів прикордонного спрямування за ГРК»; 5-8 тиждень «Виконання індивідуального завдання з розробки курсу прикордонного спрямування за

ГРК для свого прикордонного відомства на основі платформи Virtual Aula». Визначено 3 етапи проходження курсу ДН: Етап 1. Самостійне навчання (перший і другий тижні). Етап 2. Практичне навчання (третій тиждень). Етап 3. Досвідне навчання (наступні 4 тижні).

4. Розглянуто алгоритм побудови навчального курсу «Методика навчання розробці курсів прикордонного спрямування за ГРК» на основі віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula, який включає: визначення складових професійної компетентності з профілів професійної компетентності у ГРК та їх коригування; визначення результатів навчання за допомогою таблиці перехресних посилань та їх коригування; визначення рівня навчального курсу, використовуючи ГРК; розробку стратегій навчання й оцінювання; розробку змісту навчального курсу у відповідності з результатами навчання.

5. Проведене дослідження не висчерпує всієї повноти дослідження питання розробки навчальних курсів за ГРК для підготовки прикордонників країн ЄС на основі віртуальної інформаційно-навчальної платформи Virtual Aula, що засвідчує необхідність його подальшого вивчення за такими напрямками: здійснення ґрунтовного аналізу зарубіжного досвіду щодо методики створення навчальних курсів прикордонного спрямування за ГРК, формування професійної компетентності прикордонників засобами дистанційного навчання; розробка електронного навчально-методичного забезпечення за прикладом Virtual Aula для дистанційної підготовки персоналу ДПСУ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Common Core Curriculum for Border Guard Basic training in the European Union (CCC 2012). Warsaw, Poland: Rondo ONZ 1, 2012.
- [2] І. Г. Блощинський, "Використання спеціалізованого програмного додатку Anki під час самостійної професійної іншомовної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до складання державних екзаменів", *Інформаційні технології і засоби навчання*, т. 58, вип. 2, с. 49-58, 2017. [Електронний ресурс]. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_58_2_7. Дата звернення: Липень. 3, 2017.
- [3] P. Werquin, "Moving Mountains: Will Qualifications Systems Promote Lifelong Learning", *European Journal of Education*, vol. 42, no. 4, pp. 459-484, 2007.
- [4] The European Qualifications Framework for Lifelong Learning (EQF). [Електронний ресурс]. Доступно: http://www.ecompetences.eu/site/objects/download/4550_EQFbroch2008en.pdf. Дата звернення: Липень. 5, 2017.
- [5] Постанова Кабінету міністрів України "Про затвердження Національної рамки кваліфікацій", 2011р. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>. Дата звернення: Лип. 5, 2017.
- [6] Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding (volume 2), Warsaw, Poland: Rondo ONZ 1, 2013.
- [7] А. В. Балендр, "Роль та місце галузевої рамки кваліфікацій в системі підготовки прикордонників країн Європейського Союзу", *Збірник наукових праць НАДПСУ*, № 2, с. 24–31, 2017.
- [8] І. Г. Блощинський, Д. В. Таушан, "Огляд особливостей використання веб-платформи Virtual Aula Агенції FRONTEX для навчання прикордонників", *Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України*. Хмельницький, Україна: НАДПСУ, 2013, с. 298-301.
- [9] Virtual Aula . General information. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://aula.frontex.europa.eu/?l=en>. Дата звернення: Лип. 3, 2017.
- [10] "Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment". [Електронний ресурс]. Доступно: https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf. Дата звернення: Липень. 4, 2017.

Матеріал надійшов до редакції 19.08.2017 р.

СОЗДАНИЕ ДИСТАНЦИОННОГО КУРСА ОБУЧЕНИЯ ПОГРАНИЧНИКОВ В СООТВЕТСТВИИ С ОТРАСЛЕВОЙ РАМКОЙ КВАЛИФИКАЦИЙ НА ОСНОВЕ ПЛАТФОРМЫ VIRTUAL AULA

Балендр Андрей Васильевич

кандидат педагогических наук, доцент,
доцент кафедры английского языка, факультета иностранных языков и гуманитарных дисциплин
Национальная академия Государственной пограничной службы Украины им. Богдана Хмельницкого,
г. Хмельницкий, Украина
drbalen@i.ua

Аннотация. В статье раскрыты особенности построения курса дистанционного обучения по разработке учебных курсов пограничного направления в соответствии с Отраслевой рамкой квалификаций (ОПК) для подготовки пограничников стран Европейского Союза (ЕС) Агентства FRONTEX (Европейской организации пограничной и береговой охраны). В статье охарактеризована виртуальная информационно-обучающая платформа Virtual Aula, на основе которой построен данный учебный курс. Освещены особенности данной учебной платформы, учебные курсы, которые организует Агентство FRONTEX. Особое внимание уделено разработке структуры и содержания учебного курса «Методика обучения построению учебных курсов пограничного направления в соответствии с ОПК». Результаты анализа изучения опыта разработки учебного курса в соответствии с ОПК позволили прийти к выводу о необходимости участия в нем персонала пограничного ведомства Украины с целью модернизации системы профессиональной подготовки украинских пограничников.

Ключевые слова: виртуальная информационно-обучающая платформа; дистанционное обучение, подготовка пограничников; страны ЕС; отраслевая рамка квалификаций.

DESIGNING PROFESSIONALLY ORIENTED TRAINING COURSES FOR BORDER GUARDS IN ACCORDANCE WITH THE SECTORAL QUALIFICATIONS FRAMEWORK BASED ON THE VIRTUAL AULA PLATFORM

Andrii V. Balendr

Ph.D. in pedagogic, associate professor,
associate professor of the English Language Department of Foreign Languages and Humanities Faculty
National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi,
Khmelnytskyi, Ukraine
drbalen@i.ua

Abstract. The article reveals the peculiarities of designing a distance learning course on creating border guards' training courses in accordance with the Sectoral Qualifications Framework (SQF) for border guards of the European Union (EU) countries training, developed by FRONTEX Agency (European Border and Coast Guard Organization). The article describes the virtual information learning platform Virtual Aula, which this course is based on. The features of this platform and the courses organized by FRONTEX have been highlighted. Particular attention is paid to the development of the structure and content of the training course "Methodology of designing border guard training courses using SQF". The results of the experience analysis of designing a training course using SQF allowed us to conclude that the personnel of the Ukrainian border guard agency should participate in this course in order to modernise the professional training system of Ukrainian border guards.

Key words: virtual information learning platform; distance learning, training of border guards; EU countries; Sectoral Qualifications Framework.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Common Core Curriculum for Border Guard Basic training in the European Union (CCC 2012). Warsaw, Poland: Rondo ONZ 1, 2012. (in English)
- [2] I. Bloschynskiy, "Usage of Anki specialised program application during future Border Guard officers' independent foreign language professional training for passing state examination on discipline "Professionally-Oriented Foreign Language", *Information technologies and means of training*, no. 58, (2) 2017. [Online]. Available: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_58_2_7. Accessed on: July 3, 2017. (in Ukrainian)
- [3] P. Werquin, "Moving Mountains: Will Qualifications Systems Promote Lifelong Learning", *European Journal of Education*, vol. 42, no. 4, pp. 459-484, 2007. (in English)
- [4] The European Qualifications Framework for Lifelong Learning (EQF). [Online]. Available: // http://www.ecompetences.eu/site/objects/download/4550_EQFbroch2008en.pdf. Accessed on: July 5, 2017. (in English)
- [5] The Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine 'On Approval of the National Qualifications Framework', 2011. [Online]. Available: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>. Accessed on: July 5, 2017. (in Ukrainian)
- [6] Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding (volume 2), Warsaw, Poland: Rondo ONZ 1, 2013. (in English)
- [7] A.V. Balendr, "Role and place of the Sectoral Qualification Framework in the system of training of Border Guards of European Union countries", *Herald of scientific works of NADPSU*. no.2, pp. 24–31, 2017. (in Ukrainian)
- [8] I. Bloschynskiy, D. Taushan, "Overview of the use of Virtual Aula web platform of the FRONTEX Agency for the Border Guards Training", *Educational and scientific support of activity of law enforcement bodies and military formations of Ukraine*. Khmelnytskyi, Ukraine: NADPSU, 2013, pp. 298-301. (in Ukrainian)
- [9] Virtual Aula . General information. [Online]. Available: <http://aula.frontex.europa.eu/?l=en>. Accessed on: July 3, 2017. (in English)
- [10] Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. [Online]. Available: https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf. Accessed on: July 4, 2017. (in English)

